

LETTEREN EN TAAL.

VRAGENBUS.

Guéridon. — Liebaart. — Drie. — Wiedemaand.

X. te Y. schrijft: Al lang zit ik met een woord, dat ik nergens kan thuis brengen, n.l. *gerridon*. Of ik 't goed spel, weet ik niet. Wij gebruikten dat woord in Zeeland (Zeeuwsch-Vlaanderen) om er een „theestof” mee aan te duiden; niet dat voorwerp, zooals Van Dale 't (m. i. verkeerdelijk) in zijn Woordenboek omschrijft, maar een houten emmer, sierlijk gemodelleerd, met koper gevoerd, waarin een komfoor, en daarop stond dan een theeketel „gezellig te razen.” — Gaarne zag ik dat eens verklaard in „Timotheüs.” ('t Heeft mij altijd verwonderd, dat Van Dale, die toch in die streken thuis hoorde, 't woord niet vermeldt.)

Antw. — Het hier bedoelde woord is niets anders dan het Fransche *guéridon*, dat beduidt een rond tafeltje op één poot. In die beteekenis komt het ook wel benoorden Staatsvlaanderen voor, doch zelden meer. Moge het, met *fauteuil*, *porte-manteau* en zooveel onnoodigs en dwaas, maar spoedig voorgoed weer over de grenzen gaan! Daar een theestof als de beschrevene ook vaak rust op één poot, die weer staat op een voetstuk, kon de benaming „guéridon” er licht op overgaan.

Waarom, vraagt S., wordt de leeuw in de wapenkunde soms *Liebaart* genoemd? Vanwaar komt dat woord?

Antw. — Dit woord is blijkbaar een verbastering van het Latijnsche *leopardus*, d. i. luipaard, welk dier ook in wapens, b. v. in het Engelsche, voorkomt. Dat men het vooral in het Vlaamsch op den leeuw toepaste, was eenvoudig een misslag.

A. O. — *Door*, *van* en *bij* werden oudtijds dikwijls gebruikt, om de werkende oorzaak of ook het middel aan te duiden, b. v. „Het is door (van of bij) hem gezonden.” Thans wordt bijna uitsluitend „door” in elk geval gebruikt; „van” weinig, en „bij” nog minder.

Bij „door” zijn voorbeelden niet noodig. „Van” vindt ge o. a. in de Statenvertaling: „van God geslagen,” (Jes. LIII.) „van God verordend.” (Rom. XIII.) „Bij” komt nog voor in „bij vonnis,” „bij koninklijk besluit.”

Dat het Engelsche „by” alleen de beteekenis van „door” zou hebben, is een misvatting. Het beteekent ook, net als bij ons, nabij, b. v. *close by*, dichtbij, *by the fireside*, bij den haard; en nog pas las ik in een blad: *by the river*, bij de rivier.

In Wagenaars Vaderlandsche Geschiedenis leest men meermalen van *Wiedemaand*. Welke maand is dat? w. g.

Antw. — Met dezen naam duidde men zoowel Augustus als September aan, doch, zoo ik meen, doorgaans de eerste. 't Woord komt van *Wied* = onkruid, dat in de warme maand het weligst staat. A. J. H.

STIJLBLOEMEN.

Uit een advertentie. — Gevraagd bij een oude dame van 81 jaar een juffrouw, die haar goed wil verzorgen en ook kan koken.

Schadelijk gedierte. — Een eerzaam landbouwer schreef eens een rekwest, waarin hij aan de Staten van zijn provincie verzocht, om schadelijk gedierte te mogen schieten. De aanhef van dit smeekschrift luidde aldus: „Er zijn in onze provincie verschillende soorten van schadelijke gedierten, heeren Gedeputeerde Staten, vossen, konijnen, enz.” A. J. H.

STORM.

Op de groene wateren der Noordzee, daar lag de storm, de gevreesde, en hij sliep, vele maanden achtereen.

Soms zuchtte hij in zijn slaap, zacht en licht, en dan kabbelden de golfjes en snelden naar het strand, waar ze fluisterden van den grooten reus, die zooveel kwaad kon doen als hij ontwaakte, maar die nu rustig voortsluimerde als een schuldeloos kind.

Soms ademde hij dieper, en dan rolden de golven voort over de zee, en vormden witte, blinkende koppen, waar ze braken op het zand, en dan juichten de kinderen aan het strand en zochten de schelpen op, die hij aan den oever wierp. En dan bolden de zeilen der schepen, en de rookpluimen der stoombooten wapperden breed uit, en vertelden van de kracht van den reus, die zelfs in zijn slaap nog zoo machtig was. Doch steeds sliep de reus nog voort, en hij werd vergeten bij de menschen.

Tot hij eensklaps ontwaakte. De bruinvisschen in de zee hadden zijn ronken gehoord, en begrepen, dat zijn bewustzijn terugkeerde; daarom ontvluchtten ze de diepe zee, waar ze niet spelen konden, en trokken naar de ondiepe wateren der binnenzeeën, waar ze zich veiliger achten. De meeuwen hadden het ook verstaan, en met breedden vleugelslag waren ze landwaarts getrokken. Hoe zouden ze voedsel vinden in de zee, als de reus heerschappij voerde? Dan maar liever zich tevreden gesteld met de schralere spijs, die de binnenwateren opleveren.

En de menschen, die acht gaven, zagen de bruinvisschen en de meeuwen, en zeiden: „De reus wordt wakker; laten we ons in acht nemen voor zijn woede.”

Doch de groote menigte lette niet op de teekenen van zijn ontwaken en dachten niet aan de groote kracht van den reus.

Eensklaps was hij geheel wakker en keek rond over zijn rijksg gebied. En bij den opslag van zijn oog werd de hemel donker van vrees en bedekte zich met grauwe wolken, die vluchtten voor den boezen blik, vluchtten naar het land. En de golven der zee verhieven zich hoog. Vaalgeel werd hun tint en grijswit kleurden hun toppen, en ze joegen voort en maakten de vlakke zee tot een landschap van heuvels en dalen, achter elkander rollend in woeste vaart, voortsnellend naar den oever, steigerend tegen de duinen op, alsof ze daarmee hoopten te ontkomen aan de woede van den geweldige.

Doch de reus achtervolgde ze en zweepte ze met de slagen van zijn adem, dat ze sidderend opsprongen en weer neertuimelden in het diep.

En voort snelde hij. Het lichte zand van de duinen week verschrikt landwaarts in, en heele stukken van hun voet nam hij op en smeed ze terug in de wateren, waar ze de golven nog grauwer kleurden.

Voort snelde de storm. Uit vrees voor hem hadden de zeelieden de zeilen reeds gestreken en ze trachtten voort te drijven voor een enkel zeil. Doch de storm greep dat zeil en sloeg het uit de lijken, en als de zeelieden het wilden vervangen door een ander, dan wierp hij ze van de touwen en de raas in zee. En toen verdubbelde hij zijn woede, en hij nam de schepen en tolde er mee als een knaap met zijn speelgoed, tot het hem verveelde en hij zijn tol in de diepte wierp, ongevoelig voor de noodkreten der menschen. En de kracht van den stoom, die de groote booten deed voortsnelen over de vlakke, bleek niet in staat tot den strijd tegen den adem van den storm; de kracht der kunst moest het opgeven tegen de kracht

kamer zag gluren, als ze er toevallig voorbijkwamen. Gelukkig, dat ik van kinderen hield, en dat dit mij de overwinning gaf over mijn eenzelveheid. — Spoedig was ik met hen ten minste goede vrienden, en dikwijls zaten ze 's avonds in mijn voorgalerijtje hun huiswerk te maken.

Het was de eerste December, toen ik mijn betrekking aanvaardde; en hoe meer Kerstmis, met al zijn herinneringen aan het schoon verleden, naderde, hoe droeviger ik mij voelde. Helaas, mijn ouderlijk huis bestond niet meer; en die nog in leven waren van mijn broeders en zusters, waren ver weg. Met de vacantie naar kennissen overwippen, ik had er de middelen niet toe. — Er zat niet anders op dan stil te blijven, waar ik was.

Het was eenige dagen vóór Kerstmis.

„Heb jullie wel ooit een kerstboom gemaakt?” vroeg ik aan mijn vriendinnetjes, die mij op een avond weer gezelschap hielden.

Neen, ze hadden er wel eens een gezien; maar ze zouden niet weten, hoe ze er zelf een moesten maken. Ik dacht er een beetje over na. In den heelen tuin was niets, dat daarvoor gebruikt zou kunnen worden. — Daar kreeg ik een inval.

„Nu, we zullen maar eerst een paar kerstliederen leeren,” zei ik; „misschien komt de boom dan later ook nog wel.”

En we zongen en zongen: „Stille nacht,” en „Daar is uit 's werelds duistere wolken een Licht der lichten opgegaan,” — tot ook in mijn eigen hart zich weer een schemering van dat Licht begon te vertoonen.

Den volgenden dag had ik een heele bespreking met mijn hospita over een geraamte van een boom, van bamboe gemaakt. Ja, ze dacht wel, dat de tuinjongen zoo iets kon maken; en gelukkig was het ding spoedig naar mijn zin in elkaar gezet. Nu wat gekleurd papier gekocht, en 's avonds, onder het leeren der kerstliederen, met de kinderen kettingen geknipt. In mijn vrijen tijd wat handwerkjes gemaakt; battisten zakdoekjes met kanten erom voor de meisjes; een mandje met gemaakte bloemen voor haar moeder; een paar inktlappen voor de groote jongens; een wollen das voor den ouden grootvader, die bij hen inwoonde; en verder wat ballen en knickers voor de kleinen gekocht, en een blikje biscuits voor traktatie. Het gaf een heerlijke afleiding voor mijn droevige gedachten.

Den dag vóór het feest lag mijn voorgalerijtje vol hoopen waringinbladeren; en met de oudste meisjes wond ik deze om het geraamte heen, zoodat er ten laatste een heel aardig boompje uit groeide. Op de uiteinden er van werden kaarsjes gezet. — En zoo stond het den volgenden avond vriendelijk te lichten in de huiskamer van mijn hospita. — Mijn kleine cadeautjes lagen, goed ingepakt, aan den voet van den boom; en heel geheimzinnig zag ik de kinderen ook daarheen sluipen en stil eenige pakjes onder het groen wegstoppen.

Eerst moesten de kerstliederen gezongen worden; en toen vertelde ik, zoo goed en zoo kwaad als het ging, de altijd weer nieuwe, aantrekkelijke kerstgeschiedenis. Daarna zou Leo, de oudste zoon, de cadeautjes uitdeelen. O, met hoeveel blijdschap werden mijn kleinigheden in ontvangst genomen, en dan, het rijtje langs, nog eens bewonderd. En daar kwam ook nog wat voor den dag, waar ik in 't geheel niet op gerekend had. „Voor juffrouw Selma!” „Voor juffrouw Selma!” zoo klonk het herhaaldelijk. Een paar beeldige vaasjes, door de kinderen van hun eigen spaargeld gekocht; en een snoeperig theekopje van hun moeder; — ik was werkelijk heel verrast.

De avond ging zoo vroolijk en gezellig om; en toen ik opstapte, zeide de oude heer met eenige trilling in zijn stem: „Hartelijk dank, juffrouw Selma, voor alles wat u voor ons gedaan hebt.” — De tranen kwamen mij in de oogen, en het hart schoot mij vol. Het vreeslijke gevoel van die drukkende eenzaamheid en verlatenheid was verdwenen. Ik kende nu het geheim, *hoe* zijn eigen hart te vertroosten. En moedig en blijmoedig vervolgde ik mijn weg.

STIJLBLOEMEN.

1. In de *gesorteerde magazijnen* van N. vindt elk zijn keus.
2. Zulk een *geforceerde deliberatie* is eer geschikt om te *irriteren* dan vrucht af te werpen. (Kamer-Nederlandsch.)
3. „De aankomende knecht gaat weer heen.”
(Raadselachtig.)
4. Rijs opwaarts naar boven
Met vroolijk geklank.
5. Hij is een *verkapte vijand* en *even deswege* te meer te wantrouwen.
6. Een huisnaaister vraagt eenige huizen om te *naaien* en te *verstellen*.
7. Een woning te huur, voorzien van alle gemakken, ook van *dubbel openstaande porbrisédeur* en een jaar *opzien*.
8. In de Dijkstraat is door den Heer Dirks een handel begonnen in *Petreoleumolie!*
9. Mijne artikelen worden mits dezen in Uwe *gewaardeerde aandacht* aanbevolen.
10. Wanden en pilaren in de kerk waren met frisch groen en draperiën van wit fluweel bedekt en een groot kussen lag voor het gelukkig bruidspaar, *dat eveneens met wit fluweel was overtrokken*.
11. Het paard kwam te *vallen*, waardoor het tot *staan* kon worden gebracht.

A. J. H.

Hoe een dierenfamilie soms op
= een bloemtros gelijken kan. =

Bekijk het plaatje Fig I maar eens goed, waarde lezer, en zeg nu eens: wat denkt ge, dat het voorstelt? Velen uwer zullen zeggen: „Een tros bloemen, wel een beetje eigenaardig gevormd, maar toch duidelijk als zoodanig kenbaar.” „Daar schijnen twee soorten bloemen aan te zitten, lange slanke, zooals we er boven een zien uitsteken en klokvormige meer onderaan en in 't midden van de hoofdas; bovendien komen er ook nog een groot aantal bloemknoppen aan voor.” Toch is het geen bloemtros, het plaatje stelt heelemaal niet iets voor, dat ook maar eenige betrekking heeft tot de plantenwereld. Het is een dierenfamilie, of liever een dierenkolonie. Van deze wonderlijke kolonie-vormende diertjes wil ik u iets vertellen, maar ik zeg het u vooruit: hun levensgeschiedenis en wat daarmee samenhangt is lang niet gemakkelijk te begrijpen.

Daar zijn hooger en lager ontwikkelde dieren. Een aap is het hoogst ontwikkeld dier, omdat hij, wat lichaamsbouw betreft, het dichtst staat bij den mensch. Een sprinkhaan noemen we minder ontwikkeld, een slak nog minder, en zoo kunnen we afdalen tot diertjes, die zóó klein zijn en oogenschijnlijk zóó nietig, dat we ze haast den naam van diertjes niet meer kunnen geven. We zijn dan gekomen bij de laagst ontwikkelde diertjes, die we gewoonlijk protozoën noemen. Daaronder zijn er, wier lichaampje bestaat uit slechts één microscopisch klein celletje of blaasje, maar zóó klein, dat er duizenden van in een waterdruppeltje kunnen zwemmen. Toch is zoo'n celletje een levend diertje, want het eet, het ademt, het zondert stoffen af, het vermenigvuldigt zich.

Waar doet het dat toch alles mee? Dat is nu juist niet gemakkelijk te zeggen. Natuurlijk moeten al die verrichtingen geschieden door dat celletje zelf of liever door den inhoud er van. We noemen dien inhoud het protoplasma.

Wanneer gij zelf behoefte hebt, om met uw kinderen Hem te zoeken, zal de ware toon van ootmoed u niet ontbreken.

En hebt ge daaraan geen behoefte, zoek Hem dan met te meer ernst, dat Hij ze in u wakke.

Gij *bidt* tot God. Gij *bepreekt* God immers niet? Gij geeft immers geen onderwijs in de heilswaarheden? 't Is u een ware drang des harten te *bidden*. Dus doet ge het in den eenvoud uws harten, en maakt Hem alzoo, als een kind aan zijn vader, uw nooden en zorgen, uw behoeften en wenschen bekend.

Gij *bidt* en levert dus geen proeven van welsprekendheid!

Meester, gij zijt welsprekend, als ge wèl bidt. Zie, is 't niet alzoo, dat gij menschenzielen medesleept en opvoert voor Gods troon in den hemel der hemelen en ze dáár in het stof buigen doet voor Zijn voeten?

Heere, leer Gij ons bidden!

Moeder was wat te laat van morgen. Jan moest haastig zijn boterham opeten, anders zou het te laat voor school zijn. Jan was gereed, en vouwde zijn handen reeds om te danken.

„Doe dat nu maar eens onderweg, jongen!" zei moeder, „anders komt ge te laat!"

Jan dankte onderweg niet, en vond, dat het hem even goed kwam. Later bad en dankte Jan ook maar onderweg, toen Jan een man geworden was; dat wil zeggen, hij deed het op den levensweg ook maar niet, en te huis — hij had altijd te veel haast.

Toch is 't wel noodig, te bidden en te danken te huis, vóór men naar school gaat, ook naar de school van het leven. Wie het onderweg doen, doen het zeker te huis!

„Ze had," zoo zeide een vader, van zijn dochter sprekende, „haar geheele ziel aan dien jongen gegeven, en ik zag er niets dan beider ongeluk in, maar, God zij gedankt, 't is nu eenmaal uit: hij heeft reeds een ander."

„En hoe is het uitgeraakt?" vroeg ik.

„We waren ten einde raad, mijn vrouw en ik," antwoordde hij. „Daar lazen we Mattheüs 18 des morgens, en, toen we aan het 19e vers gekomen waren, hield ik maar op, want het was genoeg, genoeg voor mijn vrouw en mij. Hoor eens, als ge er belang in stelt, lees het dan te huis maar eens na!"

Ik deed het en zette er een dikke, roode streep onder: 'k had 'het honderdmaal gelezen, maar zoo iets had ik er nu nooit bij gedacht.

Heere, zie hier ons en de kinderen, die Gij ons gegeven hebt! Gij weet, hoe zwak wij zijn en wat Gij van Uw maaksel hebt te wachten! Leer het ook ons, opdat we op U zien, eer we en terwijl we naar hen zien, en doe ons toezien op onszelf en op hen, opdat we blijde toevorrecht op Uw genade mogen bezitten. Heere, zie ons en hen, nu en altijd, totdat we met hen U eenmaal zien mogen, U, onzen Vader in Christus! Woon Gij in ons huis, totdat we eenmaal met hen wonen bij U!

Daar is een geslacht, dat moeilijk uit te drijven is, maar toch, het gaat uit „door bidden en vasten!"

Dus kunnen wij met ons bidden en gelooven...?

Alles? Neen, alleen dat, wat in Gods raad bestaat. Maar zoo gij in Zijn raad niet gezeten hebt, o verzuim dan toch niet, te beproeven, wat gij wèl kunt! Ziel van den opvoeder, gij vermoogt zooveel op uw God, gij kunt zoo machtig veel!

Het laatste middel!

„Indien Gij een geloof hadt als een mosterdzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen! en hij zou u gehoorzaam zijn!" zoo sprak de Heiland.

Is ook dat middel beproefd?

STIJLBLOEMEN.

1. Eens, toen ik vroeg was opgestaan,
Zag ik de zon ter kimme gaan.

(Onze Vacatures, 20 Maart 1912.)

(Was die dichter soms nachtwacht van zijn vak?)

2. *O, die vreemde woorden!*

Juffrouw: Dokter, ik zou u gaarne willen insulteeren! Ik heb namelijk zeer dikwijls confecties naar het hoofd.

Dokter (spottend, omdat zulke onzinnige fouten worden gemaakt door 't gebruik van vreemde woorden.): Maak u daarover geen scrofules, ga naar den hypothecker en koop wat rhinocerosolie.

3. „Hedenmorgen overleed mevrouw Hoffinger, kamerjuffrouw van hare majesteit, geb. Kluit."

4. „De socialisten treden op in verschillende soms aanlokkelijke toonaarden, vandaar dan ook dat velen onge-merkt in de fuik loopen."

5. Controleur (bij het kaartjes nemen): Niet zoo dringen, dames en heeren; het gaat veel gauwer, als het langzamer gaat.

6. *Levering van straatklinkers.*

Monsters van 10 stuks met prijsopgaaf in gesloten enveloppe met het opschrift: „Inschrijving voor Straatklinkers" worden vóór 17 April franco ingewacht bij den Burgemeester.

A. J. H.

In de stad der geuren.

„De reuk mijns zoons is als de reuk des velds," zei de aartsvader Izaäk, toen hij Jacob in Ezau's kleed voor zich had. Ezau, de jager, die met de Hethieten bevriend was, had ook van hen de gewoonte aangenomen, zijn klederen te parfumeeren. Wel een bewijs, dat reukwateren reeds van overouden datum zijn.

Nu staan de menschen tegenover bloemengeur geheel ongelijk. Ik heb een zeer bijzonderen vriend, die in een kamer met bloemengeur niet vertoeven wil, en die zich omdraait, als hem op straat een welriekende dame voorbijaat. Geurige menschen staan bij hem in geen goeden reuk. Maar daarmee keurt hij niet af, dat anderen zichzelf en hun omgeving van geuren doen genieten; hij weet wel, dat bloemengeur ook tot de „goede gaven" behoort, die van Boven afkomen, en die dankbaar moeten worden aanvaard.

Bloemen zijn kinderen der zon; de winter geeft er weinige; ons koude klimaat is bovendien niet rijk aan geurige bloemen, en zoo is men reeds vroeg op het denkbeeld gekomen, bloemengeur af te zonderen en te bewaren, zoodat men ze gebruiken kan, waar en wanneer men wil.

't Is een afzonderlijke nijverheid geworden, de industrie der reukstoffen, en een der plaatsen waar deze industrie bloeit, is Grasse in het Zuiden van Frankrijk, in de heerlijke, zonnige Riviera. Er zijn wel meer plaatsen in deze streek, waar men aan bloemengeurfabricage doet, zooals Cannes en Nizza, maar Grasse is een stad, die letterlijk

met een krachtige beweging weg, als wou hij daarmede tegelijk een onbehaaglijk gevoel van zich afschudden. Toen mompelde hij: „Ellendige geschiedenis, dat ik daarin betrokken ben! Dat Ernst de levensproblemen ook zoo wanhopig ernstig opneemt! Geve de goede God, dat hij weer terecht komt en dat zijn verstand er niet onder lijdt!”

Toen ging hij weer aan 't werk. Hij was bezig een klassiek vrouwengelaat uit het harde marmer te beitelten.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Ernst Ramborg was weer in zijn ouderlijk huis. Hij had bedacht, dat daar harten klopten, die hem hartelijk liefhadden. 't Was of een stem hem had toegefluisterd: „Daar zul je genezing vinden.”

Toen had hij afscheid genomen van de vrienden in Birkenberg, van Frida's moeder en van het dierbare graf, waarop de kransen al begonnen te verwelken.

Zoo ging hij dan naar huis „als een vermoeide wandelaar, wien de hitte onderweg alle kracht heeft ontnomen; als een worstelaar, die in den strijd met hoogere machten alles heeft verloren, behalve het naakte leven; als een waardeloos wrak, dat stukgeslagen is tegen de rots, waarvan het roer door de golven is weggeslagen, en dat nu doel- loos rondrijft op de wijde, wijde zee.”

Zoo betitelde Ernst in gedachten zichzelf, toen hij uit den trein de bergen van zijn geboortedorp zag opduiken.

Gertrude haalde haar broer van 't station. Ze zat naast hem in 't rijtuig. Wat was hij stil geworden! Ze keek hem bezorgd van ter zijde aan. Waar was de glans van zijn oogen gebleven? En de krachtige energie, die vroeger sprak uit zijn geheele wezen?

„Precies een boom, die door den bliksem is getroffen,” dacht ze bij zichzelf, en ze nam zich voor, den armen broer, die zooveel had verloren, nog des te inniger lief te hebben. Ernst zag wel, hoe ze haar best deed zijn leed te verzachten, hij voelde ook de liefde van zijn broer Wilhelm en de grootere hartelijkheid van zijn vader. Hij probeerde dan ook soms de kwellende keten, die hij inwendig droeg, van zich af te schudden, en soms gelukte 't hem voor een oogenblik zich vrij te maken. Dan had zijn stem weer den ouden, helderen klank, en kreeg zijn gestalte weer de vroegere veerkracht. Dit duurde echter maar een paar minuten; dan trok de donkere schaduw weer over zijn geheele wezen.

Gewoonlijk zocht hij de eenzaamheid, en zijn huisgenooten wisten, dat ze hem dan liever niet moesten storen.

Doch al had Ernst de eenzaamheid lief, toch verlangde hij ook naar een mensch, die hem kon helpen en leiden. Frida's laatsten brief had hij al zóó dikwijls gelezen, dat hij dien woord voor woord van buiten kende; ook las hij elken dag in haar Nieuw Testament. Dan was 't hem dikwijls, als zag hij van verre een wonderbaar heerlijk land, en als werd hij door een geheimzinnige macht daarheen getrokken, maar vóór hem lag een ondoordringbaar, donker en eenzaam bosch, en hij durfde dat niet doorgaan zonder een gids, die den weg kende, die er zelf door was gegaan, en het land der zaligheid gevonden had.

Ja, hij verlangde naar een mensch, die hem van de tweespalt in zijn ziel kon verlossen. Thuis konden ze dat niet. Vader en Wilhelm leefden een leven van gemoedelijke zelfgenoegzaamheid. Gertrude was als hij een zoekende, maar ook zij had den weg nog niet gevonden naar de woningen des vredes. Zij wou hem graag op weg daarheen vergezellen, maar een gids kon zij hem niet zijn. Hij dacht wel eens, hoe Frits Willermann wel zou staan tegenover de vraagstukken, die hem bezighielden. Tot zijn teleurstelling was Frits verhinderd de Paaschdagen thuis door te brengen.

Intusschen ging de tijd zijn gang. 't Zou spoedig Paschen zijn. Op Goeden Vrijdag ging Ernst mee naar de kerk. Dezen keer niet als vroeger, om aan een bekrompen plicht van 't landleven te voldoen, neen, nu zocht hij werkelijk iets. Zijn hart had zich wijd geopend; 't was als een weltoebereide, omgeploegde akker, die wacht op het zaad.

Geen plaatsje in de kerk was onbezet. Op de borden stond aangegeven „Lied No. 72.” 't Was het zielroerend koraal: „O, Hoofd, vol bloed en wonden.” Het orgel zette in met een pianissimo gespeeld voorspel. De schoone melodieën van Bachs bewerking ruischten door 't gebouw. Toen zong de menigte, krachtiger en inniger dan gewoonlijk. Een ernstige stemming maakte zich meester van de harten, die gewoonlijk in den tredmolen van 't dagelijksch leven zoo stomp bleven. Paul Gerhards geest van krachtig ge- looven begon te werken.

Ernst had de eerste coupletten zachtjes meegezongen. Daarna zat hij stil vóór zich te kijken. Hij was geheel vervuld met den inhoud van het lied. Dezelfde gewaar- wordingen maakten zich van hem meester als op den bewusten avond in de gymnastiekzaal, waartegen hij zich toen zoo krachtig had verzet, en als in het smartelijk oogenblik, toen hij in de lijkenhal van 't ziekenhuis bij de baar stond van zijn lieveling.

Hij vergat alles om zich heen. Zijn rechterhand ondersteunde zijn hoofd. De elleboog rustte op zijn knie. Klonk daar niet weer de stem uit een geheimzinnige wereld, die hij al tweemaal had gehoord?

En 't was hem of zijn Frida daar stond, zooals hij haar de eerste maal had gezien, maar nu in wonderbaar ver- heerlijkte gedaante, als wilde ze hem lokken, om gehoor te geven aan die stem.

't Zingen hield op. De stilte in de kerk bracht Ernst tot de werkelijkheid terug.

Hij keek om zich heen en zag Ds. Willermann op den preekstoel staan. De geschiedenis der kruisiging, zoo ver- heven in haar eenvoud, werd voorgelezen. Hij bedwong zijn gevoel om naar de preek te luisteren. Al dadelijk werd hij pijnlijk getroffen door den hoogdravenden, zal- venden preektoon, dien de spreker aansloeg. Maar hij deed zijn best, daaraan niet te denken, want zijn ziel dorstte naar levenswoorden.

Hij wachtte en wachtte. Zijn hersenen waren moe van 't ingespannen luisteren. Maar hij wachtte tevergeefs. Ook andere toehoorders schenen onvoldaan. Op menig gelaat stond verveling te lezen. De een hoestte, een ander sliep, een derde liet de oogen rondgaan door de kerk, allen wachtten met ongeduld op het „Amen.”

Paul Gerhard had voor deze menschen tevergeefs zijn lied gezongen. De eerbiedige ontroering in de harten was al lang vervlogen. Het oude, ellendige, noodlottige deksel van zelfgerechtigheid en levenlooze geloofsleer legde zich weer op de zielen, en — ze sluimerden daaronder voort in hun leven van zonde.

Ook de ziel van Ernst, die zich zoo wijd geopend had, sloot zich weer smartelijk toe. Hij voelde zich gekwetst in 't allerheiligste van zijn leven. Mismoedig verliet hij de kerk met het besluit, er vooreerst niet terug te komen.

(Wordt vervolgd.)

STIJLBLOEMEN.

1. „Te beginnen den 15^{den} dezer zal er iedere week een verkooping plaats hebben in mijn huis van boter.”

2. Men kan zich zoo duidelijk voorstellen, dat iemand als Van S. zich zeer behagelijk zal hebben gevoeld in den kalmen, zuiveren dampkring, van zulk een Staats- college. Het gedruisch van de politieke stormen; het markt- gekrijsch van politieke avonturiers, ijdeluiten, zich op- dringende *mediocritetjes*. . . . Al dat *kabaal*, al dat rumoer bereikt niet de hecht-afgesloten stilte van den Staatsraad. Wie dàar zitten volbrengen hun studie, onderzoek, arbeid, terwille van het algemeen belang. De „massa” hoort of ziet niets van hunne „*faits et gestes*.” Er is geen „tribune” wier bewondering men kan wekken. Er zijn geen kie- zertjes, die *geïmponeerd* kunnen worden door *briljante*, geestige, gultige *fulminante*, venijnige rake en andere *speechen*. . . .

(Dat heet Nederlandsch!)

A. J. H.